

9. De aaw jóngessjool

De aaw jóngessjool wérd di jaor afgebrooke. Allieën 't vurste stuk bieft t'r stao. Joep Rooijackers vroeg mij um bij dizze geleegenhétj nòg 's wa herinneringe övver die sjool óp pepier te zitte vur de 'Kieveloeët'. Al érre héb ik hierövver gesjrivve in dees gezit. Dus, 't kan hél goe zin dèh bepòlde stukke òllie bekéénd veurkómme. Zie dees herinneringe dan ók mèr as 'n (vurluuëpig) leeste bewisj van ieër vur 'n gebouw dèh t'r in dizze vèùrem al sté vanaf 1914. Dus bijnao hónderd jaor aawd. De Méélse pólletiek hé de leeste jòrre nie veul óntzag getönd vur awwere pande. 't Vruuggere Klòster èn de aaw dörskessjool zin ók al mi de grónd geliek gemakt. Appartemènte moette de gatter ópvulle. Nuume ze dèh sóms "de tand des tijds"?

'T gebouw is óp zich genómme nie ècht mónumèntaal. Ik dink dèh t'r in de umgééving veul mieër van zònte sjoole zin. Toen ik nòg wérkte in Nijmegen, moos ik 'n paar kërre in 't jaor nò Hasselt in Belgisch Limburg óp vergaddering. Ik reej dan dör dörpkas as Bochoolt, Kaulille, Grote Brogel, Kleine Brogel, Peer Linde.

Raothusj èn sjool 1914

En in al die platse zaage dezèlfde sórt sjoole stao. Aaltidj kwaam d'r dan jeugdsèntiemènt bij mij boove èn moos ik dinke èn de sjool wòr ik dréjkwart van min lééve teege èn gekeeke héb. Dèh bild gé vurgoe wég.

't Gebouw haa in de brétte vier klaslókaale mi hoeëg raame derin. Dwars deróp stóng 't klaslókaal van Miet Veltmans, de juf die in de uurste klas lès gaf. In dèh lókaal zin hél wa Méélse jónges urre sjoolloeëpbaan begónne. Di lókaal haa 'n plat daak. Dèh waar vur de voetballers 'n kriem, umdèh aaltidj mèr wér de bèllekes hieróp vlooge. Dan mooste ge nééve de réégenpiep umhòg. D'r waare d'r die dèh in én sekónd kooste, mèr d'r waare d'r ók die halverweege bleeve stééke èn högtevrees han.

Nò de uurste klas sjoove ge óp nò de twédde. In minne tidj gaf Lucassen dör lès èn de wichter. Dèh waar gènnè gemèkkeleke méster. Die koost òw flink èn de òrre drèèje, zòdèh ge kakte van de pinj. Ik wit nòg dèh ik

in de zisde klas zaat bij min vaader èn dèh Henk Kluskens nééve mij kwaam zitte. Die waar dör min vaader utj de klas van Lucassen gehald, umdèh die de örre van Henk kepót haa gedrèèjd. In dien tidj waar 't hél gewoon dèh unne méster utjhalde. Dèh hoeve ge nòw nie mèr te prèsteere as ónderweezjer. De pliessie wérd t'r bij gehald. Vruugger huurde slao, sjuppe èn knieppe bij de ópvoeding, zin ze dan. 't Is nòw bétter, dink ik, mèr sóms zörre ge as méster unne réékel tòch nòg wal 's un sjup ónder de kónt wille gééve.

Méster Cromptvoets, méster van Oostayen, juf Miet Veltmans "Keube Miet", méster Lucassen èn méster Huskens

Andere mésters utj die tidj waare Keiren, Van Oostayen, Huskens èn min vaader dan. Huskens kwaam van de tuchtsjool Stokershoorst af. Dèh lietjie òk goe mèrke. Die haa van die hoeëge Amerikaanse sjoen èn èn dör koosjie mi puntere. "Hier heb je weer een Amerikaanse punter", zitjie dan. Ik kóm d'r nòw nòg in 't dèùrep teege, die d'r van mee kanne praote.

Méster Cromptvoets gaf lès èn de zisde, zuvvende èn achste klas. De zuvvende èn achste waare 'n sórt VGLO. Dòrnao waar vur de méste jónges de sjooltidj afgeloeëpe èn ginge ze méstentidjs nò de Landbouwsjool in Hèlde òf mee hèlpe óp de boerderééj òf ze ginge, as ze wa awwer waare, nò de minj as O.V.S.-er.

In de winter ginge de pótkachels èn. Mi gezitte èn wa lósse törf woore die èngemakt. Op de spulplats ónder 't afdaak waar 'n koolehòk, wòr in d'n wintertidj mitte koolekit dik koole gehald mooste wéere. Die deecht teege de stoof èn zaate han 't vuls te wèèrem èn zaate ge d'r 'n bietje widjer vanaf, koos ge 't nie goe wèèrem kriege. Mèr tòch as de méster

vertéelde övver de Bókkeréjers in 't Land van Rode zaate we allemòl mi roeëj òrre in de klas te lusjtere nò de spannende verhaale. Ónvergéetelek!

In de zómmerdag kwaame, as t'r nòg sjool waar èn gén vekansie, sómmige jónges vrij vraoge vur érpel te raape òf "moortjes" te plukke. Èn af èn toe ginge ge mi de méster 't vèld in: biologie in de praktijk hiet dèh. Dan vuulde ge òw as dörpsjóng de kunning te riek vergeleeke mi die stadsjóng, die nòg gén mus van unne méérel kooste óndersjééje.

Nòg mieër herinneringe héb ik èn de spulplats van de jóngessjool. Èn 't duu pinj wannieër ik nou de leeg ruimtes zie, wòr érre de tròtse linjebuuëm stónge, die mooste wiekke vur de appartemènte. In "Kent u ze nog....de Meijelsen" sté 'n foto van de mésters van de "openbare lagere school" in 1900! Booveméster Linssen èn de mésters Gielen en Lenaers.

Óp die foto zierre ge ók de stam van unne linjebòm. Die is behuurlek dik

èn zeeker dartig wies fértig jaor awd.

Dèh wil zégge, dèttie buuëm die ze nou hébbe eumgedao, wal 150 jaor geweest moette zin.

Dòseunt en éwweg seunt.

Méster Gielen, Piet Brummans, booveméster Linssen, Hent Gooden en méster Lenaers in 1900

Die spulplats, sentiement van min jóngesjòrre. Wa héb ik dør gespuld, toen ik óp de léggere sjool zaat (1945-1951).

Op de plats wòr nou 'n gaat is èn wòr érre de gimzaal hé gestao, stóng toentertitj 'n muur wòrrege as jeungske nie övverhin koost kieke. Die muur ging övver in 'n platdaak. Dòrónder waare 'n pómp, de w.c's, 't koole- èn tórrefhòk èn koostege sjuulle as 't réégende.

Op de zuidkant, wòr nou Bill en Els Geenen woone, stóng 'n lég muurke mi um de twénjtjich cèntiméeter zwaor pinne duróp. Ménnige sjólier die dør övverhin wilde klimme, is dør mi zin bille èn blieve hèùke. Enne maagere koost zich mi wa wringe tusse de pinne dør nò de butjekant van

de spulplats begééve. D'r waare d'rbij die dör verrèkt hèndig in waare. Dè ge d'r gauw dörhin koost, waar hél belangriek, umdè de bèllekes die dör de pinne hin gesjoote woore bij 't voeballe, gauw gehald mooste kanne wéere: voebaltitj waar toe kóstbaar, want de bèl vur de lesse koos èlk mómènt gao. Die pinne stòn al óp de foto die ik precies nuumde utj 1900. Toen ze in 1914 de nééj sjool bouwde, hébbe ze die pinne laote stòn. Die pinne zin trouwes al laang wég.

As jónges din we óp de spulplats 't liefst voeballe. Sóms waar der 'n tidje dè we din sléégere òf kéjsjeute mèr nie te laang. Dan woor der wér gevoebald. De spulplats waar verdééld in 'n paar voebalvèlde. Der zaat wal hiërarchie in. 'n Vierde klas koos nie zoë mèr óp 't vèld van de vijfde òf de zisde gòn speule. De zisde haa 't vèld in 't midde van de spulplats. De goals ware de linjebuuëm èn éne jas òf zòwa. De vijfde klas haa, as ik mij goe herinner, 't vèld tege 't muurke èn de pisbèk èn. Die haa ieën gool tusse stieppers van 't afdaak, de andere waar ók éne linjebòm mi éne jas òf zòwa. 't Naodél van di vèld waar dèh de bèllekes ènhawend övver 't muurke ginge de poel in. En dan kooste ge gòn zuuke nòr 't bèlleke tusse de brandnittele. Gelukkig dèh de poel bijnao aaltidj druueg stóng. Bij dèh zuuke ging dik de bèl èn waar de spultidj afgeloeëpe. Van speule in resèrvetidj waar netuurlek gén sprake. De méster òf de sjooljuf stóng begérreg te waachte um óns de beginsele van aap-noot-mies bij te bréng.

Umdèh die vèlde pal nééve mekaar laage, waar 't zeker smiddes éne wirwar van voeballende joong. Dik klatste ge mi òwwe kóp tege éne andere óp. Of ge kreegt éne kééjharde bal in òw gezeecht. Spèlregels ware der wal mèr nie veul. Dréj kòrners waar penantie. Iemmes begoos te roepe "uurste penantie" èn dan kakte andere "twédde penantie", "dréjde penantie" èn zò widjer. Ik wónde fieftich mééter van de sjool èn as de bèl ging vur 't begin van de sjool um hallef twieë, haa ik nòg óp tidj kanne kómme, as ik dan tusj èngeloeëpe waar. Mèr um hallef ieën - 't ééte waar nèt dör de kéél - stóng ik tusj al te gieppere um nò sjool hin te gao. Wörum wilde ge zò vruug nò de spulplats? Ge wilde de uurste òf twédde penantie hébbe!

Wa dirre ge nòg mieër op de spulplats? Sléégere òf hèrte jaage, bókspringe, kittingjaage èn kéjsjeute. Mèr dè din we mieër tussendör. Voeballe, dèh waar 't héllemòl. Droëeme van RKMSV!

't Blieve mee van de sjònste herinneringe utj min jeugd, dör blief ik bij. Ge hét ze vòrt eigelek allieën mèr in gedachte, umdèh de tastbare veurwèrpe wéggòn: de aaw jóngessjool, de wichterspeule, de linjebuuëm ópde spulplats, de pinne, de pótkachels, de mésters èn de juf. "Èn vanaf de hòfpa van min vaader zag ik de linjebuuëm stao", zing ik nou wal 's mi

'n varieaasie óp Sonnevelds "En langs het tuinpad van mijn vader, zag ik de hoge bomen staan". Ik wit nou wal dèh tèh vurgoe vurbij is gegao!
Herman van de méster